



EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 5. 2017
COM(2017) 503 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

**ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2017
a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej
republiky na rok 2017**

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2017

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky na rok 2017

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie²,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu³,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 16. novembra 2016 prijala ročný prieskum rastu⁴, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 9. až 10. marca 2017. Komisia 16. novembra 2016 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania⁵, v ktorej Českú republiku neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (2) Správa o Českej republike na rok 2017⁶ bola uverejnená 22. februára 2017. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Česká republika dosiahla pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 12. júla 2016, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Českej republiky pri dosahovaní jej národných cieľov stratégie Európa 2020.

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² COM(2017) 503 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 a P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ SWD(2017) 69 final.

Komisia na základe svojej analýzy dospela k záveru, že v Českej republike neexistujú makroekonomické nerovnováhy.

- (3) Česká republika predložila 25. apríla 2017 svoj národný program reforiem na rok 2017 a 28. apríla 2017 svoj konvergenčný program na rok 2017. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (4) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny sa zohľadnili v rámci programov členských štátov týkajúcich sa európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na roky 2014 – 2020. V súlade s právnou úpravou EŠIF⁷ platí, že ak je to nevyhnutné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoje príslušné programy EŠIF a uskutočnil v nich zmeny. Komisia k uplatňovaniu uvedených pravidiel poskytla ďalšie usmernenia⁸.
- (5) Česká republika v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu. Vláda vo svojom konvergenčnom programe na rok 2017 plánuje v rokoch 2016 až 2020 dosiahnuť celkový rozpočtový prebytok. Počas celého programového obdobia sa aj naďalej s rezervou dodržiava strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je štrukturálny deficit vo výške 1,0 % HDP. Na základe konvergenčného programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP do roku 2020 postupne klesne na 32,7 %. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický. Zatiaľ čo riziká spojené s dosiahnutím rozpočtových cieľov sa javia ako všeobecne vyvážené, výrazný pokles verejných investícií v roku 2016, ktorý súvisí so začiatkom nového cyklu fondov EÚ, by mohol v roku 2017 viesť k silnejšiemu oživeniu verejných investícií, než sa očakávalo. Na základe prognózy Komisie z jari 2017 sa predpokladá, že štrukturálne saldo sa zníži približne na 0 % HDP v roku 2017 a –0,2 % HDP v roku 2018, a zostane tak nad úrovňou strednodobého rozpočtového cieľa. Rada celkovo zastáva názor, že Česká republika v rokoch 2017 a 2018 podľa predpokladov dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.
- (6) Pokiaľ ide o fiškálnu udržateľnosť, Česká republika z dlhodobého hľadiska naďalej čelí stredne vysokým rizikám. Tieto riziká vyplývajú predovšetkým z očakávaného účinku verejných výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, najmä v oblasti zdravotnej starostlivosti a dôchodkov. Prognózované zvýšenie dlhodobých výdavkov na zdravotnú starostlivosť je zdrojom obáv, a to z hľadiska správy aj nákladovej efektívnosti systému zdravotnej starostlivosti, ktorý sa vo veľkej miere spolieha na drahšiu ústavnú starostlivosť. Viaceré opatrenia sa nachádzajú v rôznych fázach implementácie, ale ich výsledky sa ešte neprejavili. Nedávno prijaté alebo plánované opatrenia na zmenu dôchodkového systému môžu v prípade ich realizácie viesť z dlhodobého hľadiska k zhoršeniu stavu verejných financií. Po prvé, parlament prijal právne predpisy, na základe ktorých vláda získala právomoc pružnejšie upravovať mechanizmus indexácie dôchodkov. Parlament tiež rokuje o návrhoch, ktorými sa má stanoviť strop pre zákonný vek odchodu do dôchodku na 65 rokov a vytvoriť mechanizmus pravidelného preskúmavania veku odchodu do dôchodku.

⁷ Článok 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁸ COM(2014) 494 final.

Okrem toho sa v súčasnosti diskutuje aj o ďalších zmenách, ako je napríklad veľkorysejší vzorec indexácie dôchodkov a diferencované sadzby sociálneho poistenia v závislosti od počtu detí.

- (7) Parlament v januári 2017 schválil zákon o rozpočtovej zodpovednosti, ktorého cieľom je riešiť hlavné nedostatky českého fiškálneho rámca, ktorý bol nedávno vyhodnotený ako jeden z najslabších v EÚ. Doteraz však nebola zriadená nezávislá fiškálna rada, ktorá by na dodržiavanie pravidiel dohliadala. Okrem toho pre zvýšenie účinnosti a stability fiškálneho rámca bude kľúčové, aby sa nedávno zavedené opatrenia implementovali.
- (8) Česká republika čelí problémom v oblasti predchádzania korupcii, ako aj neefektívnosti vo verejnom obstarávaní. Hoci sa vykonali viaceré opatrenia z vládneho protikorupčného programu a ďalšie reformy sa chystajú, v praxi nie je korupcia systematicky postihovaná. Všeobecne možno konštatovať, že hospodárska súťaž v rámci postupov verejného obstarávania v Českej republike je naďalej nedostatočná, čo sa prejavuje vysokým počtom postupov s jedinou predloženou ponukou a priamo zadaných zákaziek, a to najmä v sektore informačných technológií. Nedostatočná podpora v oblasti odbornej prípravy a neexistencia štruktúr pre hromadné nákupy a kompetenčných centier bránia profesionalizácii verejného obstarávania a sťažujú dosiahnutie dobrého pomeru medzi kvalitou a cenou pri zadávaní verejných zákaziek. V tejto súvislosti je typické aj veľmi zriedkavé využívanie kvality ako kritéria na vyhodnotenie ponúk. Prechod na elektronické obstarávanie zostáva naďalej výzvou z viacerých hľadísk. Okrem iného je nevyhnutné zlepšiť štátom vlastnenú platformu elektronického obstarávania – Národný elektronický nástroj – a vyjasniť právny rámec pre poskytovanie služieb súkromnými poskytovateľmi, ktorí už pôsobia na českom trhu elektronického obstarávania.
- (9) Podnikateľské prostredie v Českej republike trpí v dôsledku vysokej regulačnej záťaže a mnohých administratívnych prekážok, najmä pokiaľ ide o postupy vydávania povolení a platbu daní. V septembri 2016 vláda predložila návrh novely stavebného zákona a súvisiacich právnych predpisov s cieľom zrýchliť a zjednodušiť postup udeľovania stavebných povolení tým, že sa doň začlení posudzovanie vplyvov na životné prostredie. O novele sa v súčasnosti rokuje v parlamente. Náklady podnikov na dodržiavanie daňových predpisov sú stále nad priemerom EÚ. Medzi nedostatky patria aj časté zmeny daňového poriadku. Prioritou českých orgánov je aj naďalej riešenie otázky porušovania daňovej disciplíny, ale na zjednodušenie sa nekladie žiaden osobitný dôraz. Zákon o dani z príjmov, ktorý by mal byť predložený, má zjednodušiť daňový poriadok, ale jeho návrh ešte nie je k dispozícii.
- (10) Miera používania služieb elektronickej verejnej správy v Českej republike patrí medzi najnižšie v EÚ, ale od roku 2015 sa zvýšila. České orgány prijali opatrenia na zlepšenie dostupnosti služieb elektronickej verejnej správy, ale mnohé sú stále vo fáze realizácie a niektoré individuálne opatrenia ešte neboli iniciované. Zodpovednosť za zavedenie služieb je rozdelená medzi viaceré ministerstvá a zainteresované strany považujú spoluprácu medzi jednotlivými rezortmi za obmedzenú.
- (11) Intenzita výskumu a vývoja sa v posledných rokoch výrazne zvýšila, ale kvalita jeho výsledkov sa zodpovedajúcim spôsobom nezlepšila. Reformy systému riadenia výskumu a vývoja prebiehajú, ale ešte neboli úplne dokončené. Vláda vo februári

2017 schválila novú metodiku hodnotenia (Metodika 17+), ktorá by mala posilniť mechanizmy súvisiace s pridelovaním finančných prostriedkov na základný a aplikovaný výskum. Prijíma sa rad opatrení na uľahčenie vytvárania silnejších väzieb medzi vysokými školami a podnikmi, pričom základom sú štrukturálne účinky českých inovačných platforiem.

- (12) Výsledky vzdelávania sú vo všeobecnosti dobré, ale úroveň základných zručností sa zhoršila. Výsledky študentov sú výrazne ovplyvnené ich sociálno-ekonomickým zázemím. Slabé výsledky v oblasti vzdelávania znevýhodnených skupín, predovšetkým rómskej komunity, vzbudzujú značné obavy. Odhaduje sa, že veľmi vysoký podiel rómskych detí ukončuje školskú dochádzku predčasne. Prijalo sa značné množstvo legislatívnych a administratívnych opatrení zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania, ktoré sa teraz začínajú vykonávať. Očakáva sa, že tieto opatrenia pomôžu znížiť rozdiely v dosiahnutom stupni vzdelania a vo výsledkoch vzdelávania medzi rómskymi a nerómskymi deťmi. Parlament v marci 2016 prijal novelu školského zákona, ktorou sa povinná školská dochádzka rozširuje aj na posledný rok predškolského vzdelávania a ktorou sa zabezpečí, aby menšie deti mali nárok na miesto v materskej škole. Napriek tomu však platí, že rozdiely vo vzdelávacom systéme sú prekážkou zvyšovania kvality ľudského kapitálu a v neskoršom živote sťažujú presadenie sa na trhu práce. V dôsledku zvýšených požiadaviek na učiteľov a starnutie učiteľského zboru je zaistenie atraktivity učiteľského povolania naďalej výzvou. Dôvodom je sčasti pomerne nízka mzda, hoci v posledných rokoch sa platové podmienky zlepšili. Vláda po viacerých odkladoch schválila nový kariérny systém pre učiteľov a pedagogických pracovníkov, ktorý má zvýšiť atraktivnosť tohto povolania. S výraznou podporou z fondov EÚ sa rozvíjajú príležitosti priebežného profesionálneho rozvoja učiteľov s dôrazom na činnosti profesionálneho rozvoja spojené s výučbou zmiešaných skupín a inkluzívnym vzdelávaním. V januári 2016 parlament prijal reformu vysokoškolského vzdelávania a jej výsledky treba sledovať. Plánuje sa aj reforma systému financovania inštitúcií vysokoškolského vzdelávania.
- (13) Miera nezamestnanosti v Českej republike naďalej klesá. Napätějšía situácia na trhu práce komplikuje zamestnávateľom nábor pracovníkov. Stále však existuje určitý potenciál kompenzovať nedostatok pracovných síl mobilizáciou skupín, ktoré sú na trhu práce zastúpené v menšej miere, ako sú napríklad ženy s malými deťmi, nízkokvalifikované osoby a príslušníci rómskej komunity. K zvýšeniu ekonomickej aktivity týchto nevyužitých skupín by prispelo posilnenie informačnej a aktivačnej kapacity verejných služieb zamestnanosti v spojení s vhodnými a dobre cielenými aktívnymi politikami trhu práce a individualizovanými službami. Prekážkou účasti žien s malými deťmi na trhu práce je pretrvávajúci nedostatok cenovo dostupných a kvalitných služieb starostlivosti o deti, najmä pre deti do troch rokov, nárok na dlhú rodičovskú dovolenku, obmedzené využívanie pružného pracovného času oboma rodičmi a nízka miera využívania rodičovskej dovolenky zo strany otcov. V posledných rokoch sa prijali určité opatrenia na riešenie týchto problémov. Nízkokvalifikované osoby však dosahujú na trhu práce výrazne horšie výsledky než všetky ostatné skupiny. V parlamente v súčasnosti prebieha diskusia o legislatívnom rámci sociálneho bývania, ktorý by mal stanoviť vnútroštátne štandardy a cieľové skupiny.
- (14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Českej republiky, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2017. Zároveň posúdila konvergenčný program, národný program reforiem a následné

opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Českej republike v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Českej republike, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí EÚ zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.

- (15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a zastáva názor, že Česká republika podľa predpokladov dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Česká republika v rokoch 2017 a 2018 prijala opatrenia s cieľom:

1. Zaisťovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií so zreteľom na starnutie obyvateľstva. Zvýšiť účinnosť verejných výdavkov, najmä bojom proti korupcii a neefektívnym postupom vo verejnom obstarávaní.
2. Odstrániť prekážky rastu najmä zjednodušením postupu udeľovania stavebných povolení a ďalším znížením administratívnej záťaže podnikov, zavedením kľúčových služieb elektronickej verejnej správy, zlepšením kvality výskumu a vývoja a podporou zamestnanosti skupín, ktoré sú nedostatočne zastúpené na trhu práce.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*